MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suomen sijoitus Euroopan kalleimpien maiden joukossa ja asema maailman kalleimpana euromaana antaa vakavaa pohtimisen aihetta. **KARJALAINEN**

Vapaaehtoistyö on arvokasta

Suomessa on erilaisia järjestöjä ja yhdistyksiä lukematon määrä. Niiden toiminnan sisällöt ja muodot vaihtelevat laidasta laitaan, mutta valtaosaa niistä yhdistää ainakin yksi tekijä.

Näissä järjestöissä ja yhdistyksissä tehdään mittava määrä todella arvokasta vapaaehtoistyötä. Ilman vapaaehtoistyötä tekeviä ihmisiä moni asia jäisi Suomessa hoitamatta.

Vapaaehtoistyön arvon mittaaminen on vaikeaa, koska kysymys on useimmiten muista kuin puhtaasti taloudellisista arvoista. Työ on sinänsä arvokasta sen tekijälle sekä niille, joiden puolesta ja hyväksi työtä tehdään.

Runsas vuosi sitten Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti julkaisi selvityksen vapaaehtoistyön kansantaloudellisesta vaikutuksesta. Vaikka selvityksen kohteena oli vain neljä järjestöä, voi siitä päätellä vapaaehtoistyön taloudellista merkitystä.

Selvityksessä olivat mukana Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen 4H-liitto, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö ja Suomen Punainen Risti.

Näiden järjestöjen vapaaehtoistyön rahallinen arvo nousi noin 130 miljoonaan euroon. Yksin Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön vapaaehtoistyön arvo oli noin 80 miljoonaa euroa. Luvussa ei ole mukana vapaapalokuntien pelastaman omaisuuden arvoa.

Kansantaloudelliset vaikutukset on laskettu ottaen huomioon, mitä järjestöissä tehtävä vapaaehtoistyö tulisi maksamaan, jos yhteiskunta hoitaisi samat palvelut.

Yhteiskunnan kannattaa tukea vapaaehtoistyötä. Ruralia-instituutin selvityksen mukaan vapaaehtoistyössä siihen sijoitettu summa kasvaa kuusinkertaiseksi. Vaikea kuvitella, mistä sijoituksesta yhteiskunta saisi edes lähellekään samanlaisen tuoton.

Vaikka näiden suurten järjestöjen piirissä tehtävän vapaaehtoistyön merkitys kansantaloudelle on suuri, on se kuitenkin vain pieni osa koko vapaaehtoistyön arvosta. Osuus pienenee entisestään, kun mukaan lasketaan erilaiset talkootyöt.

Kesä ja erityisesti heinäkuu on täynnä erilaisia tapahtumia. Suurista, kymmeniä tuhansia kävijöitä keräävistä maakunnallisista tai valtakunnallisista juhlista aina pieniin kyläjuhliin.

Palo- ja pelastustoimessa vapaaehtoistyön taloudellinenkin merkitys on suuri.

Vaikka jotkut tapahtumat ovat ammattilaisten järjestäminä puhdasta liiketoimintaa, ei niistäkään selvitä ilman talkoolaisia. Talkoolaiset eivät saa palkkaa, vaan he keräävät varoja esimerkiksi urheiluseuroille.

Hengelliset kesäjuhlat eivät onnistuisi ilman tuhansia talkoolaisia. Tänään Lopella päättyvät Suviseurat eivät olisi mahdolliset, elleivät talkoolaiset olisi tehneet ennen seurojen alkamista 10 000 työvuoroa ja seurojen aikana vielä 8 000 työvuoroa lisää. Ensi viikonloppuna Isossakyrössä järjestettävät herättäjäjuhlat edellyttävät noin 1 500 talkoolaisen panosta.

Tällä viikolla järjestettävä Okra-maatalousnäyttely on myös näyte talkootyön mahdollisuuksista. Okra-näyttely tehdään tälläkin kertaa perinteiseen tapaan talkoilla alusta loppuun. Talkoolaisia tarvitaan neljän päivän aikana yli 500. Iso osa näyttelyn tuotosta jaetaan talkoolaisten taustajärjestöille.

Okra-maatalousnäyttely on vajaa 1 500 asukkaan Oripään kunnan Lions Clubilta kova näyttö.

On hienoa, että edelleen löytyy ihmisiä, jotka haluavat uhrata omaa vapaa-aikaansa vapaaehtoistyöhön ja erilaisiin talkoisiin. Nämä työt ovat arvokasta kansalaistoimintaa, joka heijastuu kaikkien suomalaisten hyvinvointiin.

> **Vapaaehtoistyössä siihen sijoitettu summa kasvaa kuusinkertaiseksi.**

VIERASYLIÖ

Kunniavelan vastuunkantajat

Suomessa on viime vuosikymmeninä alettu maksaa kunniavelkaa sotaveteraaneille. Nykyisin yhteiskunta järjestää heille tasokasta hoitoa, kuntoutusta ja asumispalveluja.

Mutta sota-ajan arjesta kotirintamalla vastanneet naiset sekä vanhat tai silloin jo vajaakuntoiset miehet ovat joutuneet poistumaan keskuudestamme ilman yhteiskunnan erityistä huolenpitoa. Yhteiskunnan kunniavelkaa näille siviiliveteraaneille maksetaan yleensä vain muistopuheissa.

Tuota isänmaamme pelastajien kunniavelkaa voitaisiin suorittaa myös nyt jo vanhusikäisille sota-ajan lapsille ja nuorille. Hekin joutuivat kokemaan pelkoa ja epävarmuutta, raskaita töitä ja aliravitsemusta sekä koulutusvajetta ja siitä aiheutunutta näköalattomuutta.

Nuo sodan edellä ja sota-aikana syntyneet ikäluokat ansaitsisivat sen, että sotaveteraaneilta vapautuvia hoito- ja kuntoutuspalveluja heillekin järjestettäisiin.

Kuntoutusta ja palveluasumista

Sotainvalidien ja -veteraanien säätiö- tai yhdistyspohjaisia hoitolaitoksia toimii Suomessa nykyisin 23 kappaletta. Ne tarjoavat asiakkailleen monipuolista kuntoutusta, sairaanhoitoa sekä pysyvää ja tilapäistä palveluasumista.

Niiden tehtäviin kuuluu myös kotona asumisen tukeminen ja arvioivat kotikäynnit, jotka koetaan tärkeäksi osaksi kuntoutusprosessia.

> **Kunniavelkaa voitaisiin suorittaa myös nyt jo vanhusikäisille sota-ajan lapsille ja nuorille.**

Tyypillistä näille usein veljeskodeiksi nimetyille hoito-, hoiva- ja kuntoutuslaitoksille on, että ne palvelevat erityisen tehokkaasti maaseudulla asuvia veteraaneja. Myös monikuntaliitoksista väistämättä aiheutuvaa maaseudun vanhojen kunta- ja kyläkeskusten palvelukatoa on näin voitu korvata.

Veteraani-ikäpolvien harvetessa olisivat nämä tasokkaat hoitolaitokset ja niiden osaava henkilöstö käytettävissä myös sota-ajan kipeitä tuntemuksia mielessään ja ruumiissaan kantavien sota-ajan lasten ja nuorten hyväksi.

Toivoa sopii, että koko ikänsä rauhan oloissa eläneet ikäluokat tuntisivat solidaarisuutta kaikkia sodasta kärsimään joutuneita kohtaan ja turvaisivat heille elinikäisen hoivan ja kuntoutuksen.

Palveluja muillekin

Veteraaneille moniammatillista ja kokonaisvaltaista kuntoutusta sekä asumis- ja tukipalveluja tarjoavilla hoitolaitoksilla on valmiuksia ottaa tämä haaste vastaan.

Näin luvataan toimia esimerkiksi Ilveskodissa, joka on Sotainvalidien Veljesliiton Kanta-Hämeen piirin ja Hämeenlinnan kaupungin vuonna 1991 perustama Kanta-Hämeen sairaskotisäätiön ylläpitämä terveydenhoito- ja kuntoutuslaitos.

Sotainvalidien rivien harventuessa Ilveskoti alkoi tarjota kuntoutusta ja hoitoa kaikille sotiemme veteraaneille sekä heidän puolisoilleen ja leskilleen. Viime aikoina näistä tasokkaista vanhuspalveluista ovat päässeet osallisiksi vähän nuoremmatkin ikäluokat. Myös alueen kunnilla on mahdollisuus ostaa Ilveskodilta asiantuntijapalveluja.

Näiden veljeskotien henkilöstö kokee, että sotiemme veteraanit ovat heille ensi sijaisia kunniakansalaisia, joiden tulee saada elämänsä loppuun saakka huolellinen, asiantunteva ja asiakasta kuunteleva palvelu ja hoito.

Mutta sitä mukaa kuin heiltä hoito- ja kuntoutuskapasiteettia vapautuu, veljeskodeilla on valmiuksia palvella muitakin ikäihmisiä.

Kuntien on ryhdyttävä töihin

Sotainvalidien ja -veteraanien hoito- ja kuntoutuslaitosten tulevaisuuden ja niiden moniammatillisen palvelukapasiteetin jatkuvan hyödyntämisen turvaamiseksi valtiokonttori toteutti yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa viime vuodenvaihteessa päättyneen sairas- ja veljeskotien tulevaisuushankkeen.

> **Veljeskodit palvelevat erityisen tehokkaasti maaseudulla asuvia veteraaneja.**

Sen mukaan näiden erityishoitolaitosten olemassa olevaa kapasiteettia kehitetään ja ohjataan uuteen käyttöön, jotta pienemmillä investoinneilla voidaan saavuttaa suurempia tuloksia.

Keskeisenä tavoitteena on myös sairas- ja veljeskotien integrointi yleisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin.

Mutta ovatko sosiaali- ja terveyspalvelujen integroinnista käytännössä vastaavat kunnat alkaneet toteuttaa tuota valtion viranomaisten yhteistyö- ja työnjakotavoitetta?

Ainakin Hämeenlinnan kaupungissa toimitaan juuri päin vastoin. Muutoinkin pahasti ruuhkautunut Hämeenlinnan terveyspalvelut -liikelaitos on nyt päättänyt ryhtyä huolehtimaan jäljellä olevien sotaveteraanien hoidosta ja kuntoutuksesta.

Näin kaupunki toimii ajankohtana, jolloin tuota vastuullista tehtävää yli kaksikymmentä vuotta hoitanut Ilveskoti joutuu palvelukapasiteettinsa jatkuvuuden turvaamiseksi etsimään muuta käyttöä hyvin varustelluille tiloilleen ja moniammatillisesti pätevälle henkilöstölleen.

Tuosta kielteisestä esimerkistä huolimatta pitäisi sosiaali- ja terveyspalvelujen integrointia kunnissa ryhtyä toteuttamaan.

Sitä voitaisiin käytännössä täydentää vielä siten, että kunnat tekisivät kyläyhdistysten ja muiden kolmannen sektorin talkoohenkisten toimijain kanssa veteraanien hoito- ja hoivapalveluista sopimuksia veteraanien ja muiden lähipalvelujen tarpeessa olevien ihmisten elämisen edellytysten turvaamiseksi kotioloissaan kaikilla kunnan osa-alueilla.

Vapaaehtoisten toimijoiden kanssa tehtävien palvelusopimusten pitäisi sisältää vuorovaikutus veteraanien hoitoon ja kuntoutukseen erikoistuneiden hoito- ja kuntoutuslaitosten kanssa.

Asiantuntijaohjauksella ja aika ajoin toteutettavilla kuntoutusjaksoilla taattaisiin, että monet tuttuun elinpiiriinsä kiintyneet veteraanit voisivat asua kotonaan viimeiseen iltahuutoonsa asti.

TARMO PALONEN

Kirjoittaja on Suomen Kuntaliitosta eläkkeellä oleva kehittämispäällikkö.

Tervettä itsetuntoa

MTK osaa olla myös kova, mutta järjestö on yhteistyön linjalla. Näin viestitti MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila vetäessään yhteen liittokokouksen tuloksia.

Kuluttajilla on valta äänestää kestävän kehityksen puolesta joka päivä. MTK huokui kokouksessaan päättäväisyyttä ja itsetuntoa sanan hyvässä merkityksessä. Järjestön lanseeraama vihreän kasvun ohjelma miellytti kokousväkeä. Vihreillä elinkeinoilla nähdäänkin nyt pitkän epävarmuuden jälkeen entistä parempi tulevaisuus. Ruuan ja puun tuotanto sekä bioenergia ovat tulevaisuuden suuria elinkeinoaloja.

Kasvavan itseluottamuksen lisäksi kokouksessa tuli esille huoli maaseudun yrittäjiä vaivaavasta byrokratiasta ja holhouksesta. Myös omaisuuden suoja herätti keskustelua. Omistusoikeuden rajoitukset ja suoranaiset loukkaukset herättävät maaseudulla epävarmuutta ja suuttumusta.

Marttila nostikin hyvän hallinnon vaatimuksen politiikkalistan kärkeen. Maaseudun väki alkaa saada tarpeekseen jatkuvasta säätelystä ja viljelijöiden suoranaisesta simputuksesta. Hyvässä hallinnossa käytetään simputuksen asemesta tervettä talonpoikaisjärkeä.

Toinen selkeä tavoite on reilu markkinatalous. MTK etsii markkinavoimaa yhteistyön kautta ja myös uusia mahdollisuuksia osuustoiminnalle.

Kokousta keskustelutti myös yhteisöllisyys – tai sen puute yhteiskunnassa. Maaseudulla yhteisöllisyys ja yhteisvastuu ovat perinteisiä arvoja, joita kuitenkin yhteiskunnan rakennemuutos on koetellut. Se, että MTK nyt lähtee puhumaan yhteisvastuusta, varmasti herättää myönteistä vastakaikua.

RAHIKAINEN

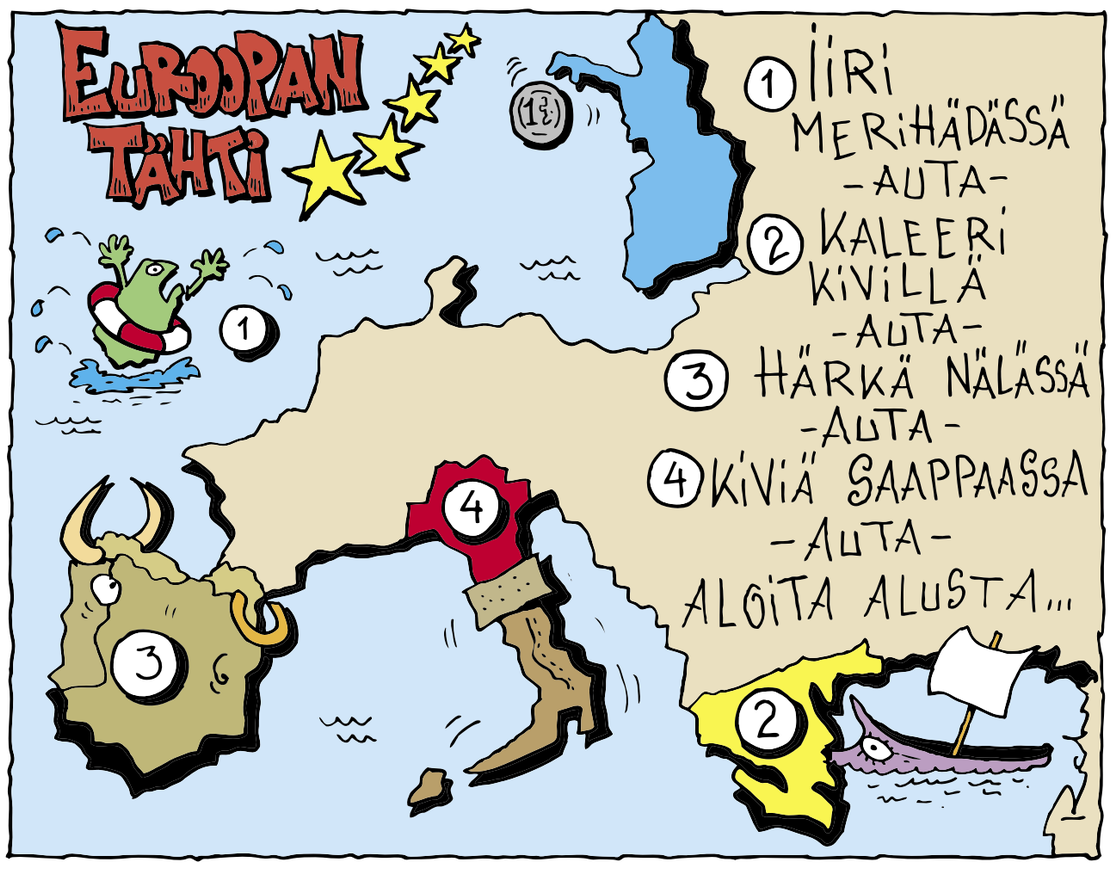

LEHTIKATSAUS

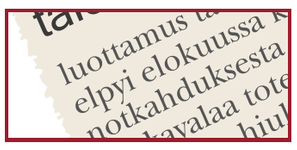

Kuntauudistus lupaa kuumia vaaleja

Salon Seudun Sanomat arvelee pääkirjoituksessaan, että kovin koetinkivi uudistukselle ovat ensi syksyn kunnallisvaalit. Kuntauudistus nousee väistämättä vaalitaistelun keskiöön. *”Hallituksen lista kuntauudistuksessa noudatettavista kriteereistä on kunnille vaativaa luettavaa.*

Varsinais-Suomessa itsenäisen kunnan vaatimukset taitaa läpäistä Turkua pienemmistä kunnista vain kuntauudistuksen tuloksena tehty Suur-Salo.

Kunnallisvaaleilla ei vaikuteta tämän hallituksen tai tämän eduskunnan asioihin suoraan millään tavalla. Eduskunta ja hallitus jatkavat työtään.

Hallituspuolueiden on kuitenkin pakko huomioida vaalitulos. Varsinkin jos keskusta ottaa vaaleissa mojovan voiton, hallitusta johtavien kokoomuksen ja sosiaalidemokraattien voima viedä kuntauudistusta eteenpäin heikkenee auttamatta.”

Asumistukea saavien joukko kasvaa

Asumistukea saavien määrä väestöstä kasvaa edelleen, kirjoittaa **Helsingin Sanomat**. *”Suoran asumistuen piirissä on yli 660 000 henkilöä, noin joka yhdeksäs väestöstä. Asumisen tukiin käytetään nyt runsaat 2,5 miljardia euroa vuodessa.*

Eniten asumistuen saajia on 20–24-vuotiaiden joukossa, 40 prosenttia ikäluokasta. Suurta osuutta selittää opintotuen asumislisän saajien suuri joukko, mutta myös yleisen asumistuen saajia on nuorissa ikäluokissa paljon.

Asumistukien saajien määrän kasvu on viime vuosina ollut jyrkempää kuin työttömyyden kasvu. Se selittyy pitkälti sillä, että finanssikriisin alussa työttömiksi ja ansiosidonnaiselle jääneet ovat nyt jääneet työmarkkinatuelle ja tarvitsevat tukea asumiskuluihinsa.”

KOLUMNI: SUVI NIEMI

Juokse saudinainen, juokse!

Yksinkertaisen pysäyttävä otsikko sattui silmääni juhannuksen jälkeen.

”Saudi-Arabia päästää naiset olympialaisiin”, Britannian yleisradio BBC uutisoi.

Minusta tällaisen asian ei pitäisi olla uutinen 2010-luvulla. Vai miltä kuulostaa: Suomi päästää naiset olympialaisiin?

Eihän niitä öljysheikkien tyttäriä tosiaan ole kilpakentillä näkynyt. Hatunnosto kansainväliselle olympiakomitealle, joka uhkasi hylätä koko saudijoukkueen osallistumisen Lontoon olympialaisiin, mikäli maa olisi kieltänyt naisurheilijoidensa pääsyn kisoihin.

Halu liikkua on luonnollista, muurien sisällä miesten paapominen ei.

Ehkä meillä Pohjolan akoilla on sittenkin asiat aika hyvin.

Nainen ajaa autoa. Nainen omistaa metsää. Nainen kilpailee mäkihypyssä.

Näistä itsestäänselvyyksistä ei viitsisi edes kirjoittaa.

> **Halu liikkua on luonnollista, muurien sisällä miesten paapominen ei.**

suvi.niemi@maaseuduntulevaisuus.fi

”Onko teillä tosiaan naispresidentti?” japanilainen ystävättäreni kysyi minulta silmät pyöreinä ihaillen pari vuotta sitten.

”Joo, on. Otatko lisää pullaa?” vastasin väsyneesti.

Vaan eipä tarvitse mennä kuin 24 vuotta ajassa taaksepäin, kun naiset eivät Suomessakaan saaneet toimia pappina. Moni ei hyväksy naispappeja vieläkään.

80-luvulla syntyneenä naispappeuden vastustaminen tuntuu täysin käsittämättömältä.

Ja kyllä minua niin harmittaa aina, jos maatilalle soittaessani emäntä kiidättää luurin isännälle. Ryhdistäydy nainen, tekisi mieleni tokaista. Osaat itsekin vastata, onko metsässänne myrskytuhoja vai ei.

Sinisine silmineni uskon, että naisilla on nykyisin vapaa pääsy mihin tahansa herrakerhoon, jos vain on pokkaa mennä.

Vastustan ehdottomasti kaikenlaisia naiskiintiöitä.

Terve pörssiyhtiö palkkaa riveihinsä eri koulutustaustaa, ikäluokkaa ja sukupuolta edustavia henkilöitä. Parhaat ja sopivimmat edetköön johtoportaaseen.

Kiintiöt tekevät vain hallaa huipulle jo kavunneille naisille. Pitäisi vielä erikseen perustella pätevyyttään.

Palataan vielä olympia-areenoille.

Kuvaaja zoomaa vaalean ruotsalaisottelijattaren ruskettuneita reisiä. Kanavalle vastikään hypännyt tv-katsoja saattaa luulla erehtyneensä katsomaan missikisoja, mutta Klüftin Carolinahan se siinä keskittyy korkeushyppyyn.

Yleisurheilijat pinkovat pikkuruisissa pöksyissään minimoidakseen ilmanvastusta, mutta joskus tuntuu, että vähempikin paljastelu riittäisi.

Pystyn nieleskellen hyväksymään saudiviranomaisten vaatimuksen, että karsintarajat ylittävät naisurheilijat saavat kilpailla olympialaisissa, mikäli peittävät vaatetuksella hiuksensa ja vartalonsa. Onhan sekin jo edistystä.

Reutersin uutinen saa minut taas hieraisemaan silmiäni. ”Saudi-Arabia harkitsee sallivansa naisten urheiluseurat.”

Hieno homma, mikäs on ollut aiemmin esteenä? Vastaus menee täysin yli ymmärrykseni: Uskonoppineet ovat pelänneet, että tytöt menettävät urheillessa neitsyytensä.

Haloo Saudi-Arabia, kuuleeko kivikausi?

Valonpilkahduksena mainittakoon, että viime syksynä Saudi-Arabian kuningas Abdullah julisti maansa naisille ensimmäistä kertaa äänioikeuden vuoden 2015 kunnallisvaaleihin.

Halleluuja, naiset ovat pian ihmisiä Saudi-Arabiassakin.